

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Ordinis Sacramento Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindellicorum, 1730

Decisio XXVIII. Argumentum. Ne Clerici Sæculares in Sacris cogantur cum dedecore Ordinis mendicare, ordinari non debent ex Jure Canonico antiquo, medio, ac novissimo, nisi habeant, unde honestè ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94570)

Sacro annexam esse hanc obligationem vovendi castitatem, statim hac illum vult suscipere, & suscipit, voluntariè censetur vovere. Quod si daretur aliquis ignorans hanc obligationem vovendi; vel qui intra se diceret, nolo vovere, nec me obligare ad Castitatem, adhuc esset obligatus ad illam ex Præcepto Ecclesiæ, & absolvi non posset in foro conscientiæ, nisi admonitus de obligatione vovendi, voveret; cum eligendo statum Clericalem in Sacris, tenetur etiam ad emittendum votum castitatis. De Præcepto autem Ecclesiæ constat ob plurimos canones hanc obligationem continentem in Ministris Sacris præcipientes, & potissimum in cap. 1. & seqq. dist. 31. Item cap. 1. cap. Si quis eorum dist. 32. Concil. Eliberitanum, de quo supra Anno 305. Nicænum Anno 325. Toletanum VIII. Anno 655. & Trullanum Anno 680. & in tit. De Vita, & Honestate Clericorum in Decretalibus in Libro VI. in Clementinis, & in Extravagantibus. Hanc opinionem amplexi sunt Hurtadus, Perez de Martin. Rebellius, & alii apud Gobatum tract. 8. num. 755. ac etiam novissimè Diana in Opere Coordinato tom. 3. tract. 1. resol. 77. quæ in veteri est part. 8. tract. 1. resol. 72. cui adhæret Cotonius libr. 5. contrav. 1. num. 297.

Tandem Corollarii loco, notandum est tribus in casibus Ordinatos in Sacris non esse obligatos servare castitatem. Primus est; si ordinatio esset invalida ex defectu materiæ, nam votum castitatis est accessorium ad ordinationem; unde si hæc sit invalida, neque votum valet, Salmanticenses, de Sacram. Ord. d. tract. 8. cap. 6. n. 41. qui secus dicendum advertunt in professione invalida Regularium; hi enim cum verè voverint castitatem, tenentur ad illam, sed ex vi simplicis Voti, cap. Quidam, & cap. Placet, de Convers. Conjugator. Secundus casus est, si ordinetur Puer ante usum rationis, nam ordinatio est quidem valida, etsi illicita; tamen ordinatus, nisi illa ratificet in annis pubertatis, non est obligatus servare Castitatem. Salmanticenses, alios allegantes DD. dist. tract. 8. cap. 6. num. 42. & 43. Tertius casus est, si quis ordinetur per vim, & metum gravem cadentem in constantem Virum, & in hoc casu, si expressè protestetur, se nolle ordinari, certum est, invalidam fore ordinationem, & nullam adesse obligationem castitatis. At si consentiat in Ordines, etsi gravissima violentia adductus; discordes sunt DD. circa obligationem castitatis; alii enim negant, alii affirmant, ut videre est apud eosdem Salmanticenses, qui pro utraque parte rationes adducunt, & examinant d. tract. 8. cap. 6. à num. 45. & seqq. ac DD. citant, quibus ego addo Decisionem Rotæ Magistralis part. 6. recent. decif. 40. à Studiofis videndam.

DECISIO XXVIII.

ARGUMENTUM.

Ne Clerici Sæculares in Sacris cogantur cum dedecore Ordinis mendicare, ordinari non debent ex Jure Canonico antiquo, medio, ac novissimo, nisi habeant, unde honestè vivere possint. Contrarium effutierunt Marfi-

lius Paduanus, Joannes Wicleff Anglicus, & Martinus Lutherus Hæresiararchæ ab Ecclesia damnati. Explicantur tres Tituli pro initiandis Clericis Ordinibus Sacris, scilicet Beneficium, Pensio, ac Patrimonium: nec non pro Regularibus titulus Professionis Religiosæ. Circa eosdem omnes Titulos recensentur requisita necessaria, & plurimæ Quæstiones scitu dignæ, ac perpulchræ examinantur, & resolvuntur.

SUMMARIUM.

- 1 Titulus necessarius ad suscipiendos Ordines Sacros pro alimentis,
- 2 Hæreticorum doctrina contra beneficia Ecclesiastica.
- 3 Marfilii Paduani hæretici error contra bona temporalia Ecclesiarum.
- 4 Joannis Wicleffi hæretici idem error, & blasphemia multa.
- 5 Lutherus idem dogma hæreticale docet,
- 6 Militibus debita sunt stipendia.
- 7 S. Hieronymi tempore Clerici non ordinabantur sine patrimonio,
- 8 Chalcedonense Concilium Anno 450. requirit titulum sustentationis in ordinandis.
- 9 Urbanus II. renovat Anno 1092. præceptum ejusdem tituli.
- 10 Alexandri III. dispositio circa eundem titulum ordinandorum.
- 11 Innocentii III. altera Constitutio pro ipso titulo.
- 12 Concilii Tridentini Decretum pro titulo Sacrorum Ordinum.
- 13 Tituli quatuor pro Ordinibus Sacris, Beneficium, Pensio, Patrimonium, & Professio Religiosa.
- 14 Beneficii, pro Ordine Sacro sumendo, quatuor requisita.
- 15 Patrimonium Clerici nobilis debet esse majoris summa, quàm Clerici ignobilis,
- 16 Beneficium, ad cujus titulum quis fuit ordinatus, quomodo resignari possit.
- 17 Coadjutoris ad titulum an quis possit in Sacris Ordinari?
- 18 Beneficio insufficienti jungi potest pars Patrimonii pro ordinando Clerico in Sacris.
- 19 Pensio servit pro titulo ad Ordines Sacros.
- 20 Pensiones an ab Episcopis possint imponi super beneficiis?
- 21 Pensiones à paucis promptè solvuntur.
- 22 Gregorii Cardin. Barbadici eximia charitas erga Clericum pauperem.
- 23 Præsimonia quid sint? Et an serviant pro Ordinibus Sacris.
- 24 Patrimonia pro Sacris Ordinibus quæ, & qualia esse debeant?
- 25 Subdiaconus ordinatus cum ficto Patrimonio an sit suspensus?

26 Patrum

- 26 *Paſſum de non petendo Patrimonio an ſit irritum, vel irritet Patrimonium ipſum?*
 27 *Patrimonii renunciatio abſque licentia Epiſcopi, ſi ordinatus aliunde habeat, ut honeſtè vivat, an valeat?*
 28 *Seminarii ad titulum an poſſit alumnus Ordinari in Sacris?*
 29 *Seminarium Patavinum facit Ordinare ſuos Clericos in Sacris.*
 30 *Abbatia Montis Crucium, & Cortoroduli unita eſt Seminario Patavino, per Cardin. Barbadicum pro Ordinandis Clericis.*
 31 *Eleemoſynarum certarum ad Titulum an Clerici poſſint Sacris initiari? Exemplum Venetiarum.*
 32 *Regulares profeſſi Ordinantur in Sacris ad titulum Paupertatis.*
 33 *Regularis ſciens ſuam Profeſſionem eſſe irregulam, ſuſcipiens Ordines Sacros incurrit poenam ſuſpenſionis, & irregularitatis.*
 34 *Quando effugiat dictas poenas.*
 35 *Profeſſio invalida cenſetur ratificata per ſuſceptionem Ordinis Sacri. Contrarium num. 36.*

Post Subdiaconorum obligationes, quas contrahunt recitandi officium, & ſervandi caſtitatem, aliam explicare oportet iſdem incumbentem, antequam ad ipſum Sacrum Ordinem promoveantur; ſcilicet ut habeant ſufficientem titulum ad propriam ſuſtentionem, ne cum Ordinis dedecore mendicare cogantur.

Pro cujus obligationis majori intelligentia ſciendum eſt, tranſactis ſæculis non deſuiſſe hæreticos homines, qui non valentes adipiſci pingues Eccleſiaſticas Præbendas, quas affectabant, in odium Prælatorum illas poſſidentium, docere cœperunt, eas eſſe illicitas, nec à Clericis poſſidendas, & multò minùs ab Episcopis; utpote Apoſtolorum Succeſſoribus, & imitatoribus Chriſti, cujus, & quorum vita in paupertate ſemper manſit. Inter huiusmodi heterodoxos (præter Huſſitas, de quibus meminuit Illuſtriſſimus Episcopus Battaglinus, vulgari idiomate, ſed erudito calamo, in Annalibus Sacerdotii, & Imperii Anno 1626. num. 2. tom. 2.) recensentur à Saleſſe in tract. de S. Inquiſit. lib. 3. cap. 14. num. 16. Marſilius Paduanus, qui aſſerebat Anno 1117. Eccleſiaſticos viros non poſſe ullas divitias poſſidere, nec agros, nec alia bona ob prædictum Chriſti, & Apoſtolorum exemplum; quam hæreticalem doctrinam, etſi ab Eccleſia damnatam, reſuſcepit Joannes Wicleſſus natione Anglus, qui inter cæteros errores, quos Anno 1378. effutire, ac docere cœpit, affirmabat, contra Scripturam Sacram eſſe, quòd Viri Eccleſiaſtici habeant poſſeſſiones. Decimas puras eleemoſynas fore, & eas Parochianos ad libitum ſuum auferre poſſe ob ſuorum Prælatorum peccata. Religioſos teneri per labores manuum ſibi victum acquirere. Erraſſe S. Sylveſtrum Papam, & Conſtantinum Imperatorem Eccleſias ditando. Sanctos Auguſtinum, Benedictum, ac Bernardum, niſi poenituerint, damnatos eſſe, ex eo quod inſtituerint

Religiones bona temporalia retinentes; ut refert idem Saleſſes d. libr. 3. cap. 16. à num. 245. & ſeqq. qui quidem Wicleſſus damnatus fuit in Concilio Conſtantiæ ſub Joanne XXII. Anno 1415. ut legitur in Tomo IV. Concil. ad præd. Concil. Conſtantiæ ſeſſ. 8. pag. mibi 270. ubi referuntur omnes errores ejusdem Wicleſſi; cujus oſſa exhumari idem Concilium decrevit, & extra locum Sacrum projici tanquam hæretici impenitentis, quod etiam legitur apud Emin. Card. à Turrecremata in Summa de Eccleſia part. 2. lib. 4. cap. 38. & apud Odoricum Raynaldum in Annalib. Eccleſ. ad Annum 1415. num. 34. Hunc eundem errorem, & hæreticalem dogma ſuſcitavit Lutherus Anno 1520. docendo, Eccleſiam, ſeu Eccleſiaſticas perſonas non poſſe, nec debere bona, agros, ullasve poſſeſſiones habere; ſuadendo Principibus ſæcularibus, ut Eccleſias ſuis rebus ſpoliarent; quod factum fuit pluribus in locis Germaniæ, ac Galliæ, ut latius ex approbatis Auctoribus demonſtrat idem Saleſſes d. libr. 3. cap. 18. num. 54.

Cæterum doctrina Catholica, & mens Eccleſiæ, ſemper fuit, ut ejus Miniſtri, præſertim in Sacris ordinati, haberent, unde honeſtè vivere poſſent; nec cogerentur mendicare, & hoc ob plures cauſas, ac rationes. Prima eſt, quia mendicitas Clerici cedit in dedecus Ordinis Clericalis, cap. Diaconi ſunt, diſt. 93. & cap. Ad ſupplicationem. De Renunciat. Secunda, quia cum dicat Gloſſa in cap. Cum ſecundum. Verb. Obſequium. De Præbend. quòd Non ſibi, ſed Domino gravis eſt, cui ſervit, egeſtas; ſi Clericus egeat, redundat in opprobrium ejus, in cuius ſortem, ſeu hæreditatem aſſumptus eſt, cap. Cleros, 21. diſt. Tertia, quia cum eligatur ad onus, repellere non debet à mercede, cap. Charitatem, cum duob. ſeqq. 12. qu. 2. Quarta, quia ut ait Apoſtolus 1. Cor. 9. Qui Altari ſervit, de Altare vivere debet. Quinta, quia Clerici ſunt milites Chriſti; ſed militibus debita ſunt ſtipendia, quibus vivant; & de hiſ ſolliciti erant Imperatores Romani, ut notat Svetonius in Claudio cap. 25. unde ſubdit Apoſtolus 1. Cor. 9. 7. Quis militat ſuis ſtipendiis unquam? Quis plantat vineam, & de fructibus ejus non edit? Quis paſcit gregem, & de lacte gregis non manducat? Igitur irreprenſibilis eſt determinatio Eccleſiæ, ut ejus Miniſtri habeant, unde honeſtè vivant. Nec vim facit Chriſti Domini, aut Apoſtolorum paupertas, quia hi paupertatis votum fecerunt, prout etiam DD. autumant feciſſe etiam Chriſtum, quos refert Cornelius à Lapide in Act. Apoſtol. cap. 5. ſub Verſ. 2. Sed Miniſtros Eccleſiæ ad hoc paupertatis votum non obligavit. Idcirco Ratio principalis, ob quam Eccleſia prohibet ordinari Subdiaconum non habentem, unde honeſtè vivat, utique in eo conſiſtit, ne cogatur mendicare cum dedecore habitus, ac ordinis Clericalis, ut notant omnes Canoniſtæ, ac Theologi. Fagnanus in cap. Cum ſecundum, 16. num. 28. de Præbend. Barboſa allegat. 19. à num. 1. & ſeqq. Pax Jordanus lib. 3. tit. 6. num. 293. Gobatus de Sacram. Ordin. tract. 8. num. 602. & Salmanticenſes eod. tract. 8. cap. 6. numer. 61. ubi citantur verba Concilii Tridentini in ſeſſ. 21. cap. 2. ſic loquentis: Cum non deceat eos, qui Divino Miniſterio adſcripti ſunt, cum Ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quaſtum exercere.

exercere. Hinc antiquissimum fuisse morem in Ecclesia, ut nullus ordinaretur absque sufficienti sustentationis titulo, adeo verum est, ut multi ex DD. quos citat Gonzalez in *Commentar. ad cap. Episcopus*, 4. de *Præbend. num. 9.* arbitrentur, illum viguisse etiam tempore S. Hieronymi, scilicet

7 Anno 390. ob verba ejusdem Sancti relata in *cap. ult. 16. qu. 1.* ubi scribens ad S. Damasum Papam ait: *Clericos autem illos convenit Ecclesie stipendiis sustentari, quibus parentum, & propinquorum nulla suffragantur.* Sed quidquid sit de origine hujus tituli sustentationis, de ipsa præceptum fecit.

Primum, Anno 450. Concilium Generale Chalcedonenſe in *can. 6* qui habetur in *cap. Neminem dist. 70.* cujus hæc sunt verba secundum 8 Balsamonis versionem apud eundem Gonzalez ubi supra *num. 7.* *Neminem absolute ordinari (præcipimus) nec Presbyterum, nec Diaconum, nec omnino aliquem eorum, qui sunt in Ordine Ecclesiastico, nisi specialiter in Ecclesia civitatis, vel pagi, vel Martyrio, vel Monasterio is, qui ordinatur, designetur.* Eos autem, qui absolute ordinantur, decrevit Sancta Synodus irritam, ac invalidam haberi ejusmodi manuum impositionem, & nusquam exercere, ac operari posse, ad ejus, qui ordinavit, injuriam. Quibus verbis ostenditur, tunc temporis ordinandum prius debuisse esse designatum, id est intitulatum in aliqua Ecclesia, ex cujus redditibus honestè vivere posset, alias ordinatio esset irrita quo ad executionem, itaut ordinatus esset suspensus ab ordine, ut notat ibi Glossa, & Barbosa, atque omnes scribentes. Hoc idem præceptum innovavit brevioribus, sed clarioribus verbis Urbanus II. in Concilio Placentino, Anno 1095. quæ referuntur in *cap. Sanctorum*, eodem *dist. 70.* videlicet: *Sanctorum Canonum statuti consona Sanctitate decernimus, ut sine titulo facta ordinatio irrita habeatur: non quo ad characterem, & validam ordinis collationem; sed quo ad executionem, ut dictum est, quia ordinatus sine titulo suspensus erat à divinis.* Sed quoniam vel ex Episcoporum incuria, vel ordinandorum audacia, frequentia succedebant scandala ob Subdiaconos sine titulo ordinatos, qui ordinem exequentes, licet suspensi, evadebant irregulares; ideo

Medium Jus Canonicum emanavit, huic malo opportunè occurrens; nempe Alexander Papa II. Anno 1160. in *cap. Episcopus 3. de Præbendis*, in quo ita statuit: *Episcopus si aliquem sine certo titulo, de quo necessaria vitæ percipiat in* 10 *Diaconum, vel Presbyterum ordinaverit, tandiu ei necessaria subministret, donec in aliqua Ecclesia, ei convenientia stipendia militie clericalis assignet. Nisi talis ordinatus de sua, vel paterna hereditate subsidium vitæ possit habere.* Verum, quia deinde dubitabatur, an ordinati incurrerent, ut antea in poenam suspensionis, cum titulum non haberent, et si ab ordinatore alimenta deciperent? eos non incurrere indictam poenam declaravit Innocentius III. Anno 1198. in *cap. Cum secundum Apostolum. eod. tit. de Præb.* ubi præmissa convenientia ejusdem tituli, & honestæ sustentationis, subiunxit: *Licet autem Prædecessores nostri, ordina-* 11 *tionem eorum, qui sine certo titulo promoventur in injuriam ordinantium irritas esse voluerint, & inanes: Nos tamen benignius agere cupientes tandiu per Ordinatos, vel successores eorum*

provideri volumus ordinatis, donec per eos Ecclesiastica beneficia consequantur. Duo itaque continet de novo hæc Innocentii III. declaratio. Unum, quod ordinati sine titulo, de consensu Episcopi, non incurrant in suspensionis poenam. Alterum, quod donec beneficium Ecclesiasticum consequantur, alimenta sint eis præstanda non solum ab Episcopo Ordinatore, sed etiam ab aliis Episcopis successoribus illius; quod tamen intelligunt Doctores, si Episcopatus vacaverit per obitum, secus autem si per renunciacionem, translationem, dimissionem, aut aliam viam; tunc enim actio pro alimentis ut supra ordinati dirigitur contra eundem ordinatorem, ubicunque sit. Barbosa alleg. 20. *num. 22.* Jordanus de *Sacram. Ord. d. libr. 3. tit. 6. num. 368.* ubi Quaranta, & Bonacina idem sentientes.

Novum tamen Jus Canonicum successit circa hanc necessitatem tituli Subdiaconorum, pro honesta eorum sustentatione; hoc est Concilium Tridentinum quod ad magis compescendos abusus tum ordinantium, tum ordinandorum in hac parte, in *sess. 21. cap. 2.* ita decrevit: *Statuit Sancta Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacifice possidere. Id verò beneficium resignari non possit, nisi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum sit promotus; neque ea resignatio admittatur, nisi constituto, quod aliunde vivere commodè possit, & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium verò, vel Pensionem obtinentes, ordinari post hac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendo pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum; eo quoque prius perspecto, Patrimonium illud, vel Pensionem verè ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguì, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint, antiquorum Canonum penas super his innovando.*

Attento itaque hoc jure novissimo Concilii Tridentini, tres sunt tituli, ad quos Subdiaconi ordinari possunt, si sint Clerici seculares: Beneficium Ecclesiasticum, Pensio, & Patrimonium; 13 quibus quartus addendus est pro ordinatione Regularium, nempe Professio in Religione approbata. Lezana in *Summa tom. 1. cap. 14. num. 10.* ubi citat Navarrum in *Manuali cap. 27. num. 258.* & S. Antoninum 3. *part. tit. 14.* dicentem, quod Regularibus pro titulo deservit sporta, & pro illis extat Constitutio 75. S. Pii V. Incipien. *Romanus Pontifex.* Et de prædictis omnibus titulis, quia multa disputant tum Theologi, tum Canonistæ, de eorum singulis quæ magis scitu sunt necessaria, hic annotabimus.

Beneficium Ecclesiasticum est primus Titulus, ad quem Clericus secularis promoveri potest ad Ordines Sacros; sed quatuor requisita circa beneficium

ficiunt sunt observanda. *Primum* est, quodd beneficium (sive simplex, sive Curatum) sit perpetuum; ideòque beneficia amovibilia, prout Capellanæ manuales deservire non possunt pro Sacris Ordinibus suscipiendis. Sanchez in *Confil. Moral. lib. 7. cap. 1. dub. 25. num. 5.* Philibertus de *Ordine tract. 2. part. 6. cap. 6. num. 17.* Barbosa alleg. 19. num. 25. Parisius de *Resign. benef. libr. 2. quest. 6. num. 2.* Jordanus d. libr. 3. tit. 6. num. 308. ubi alios allegat. *Secundum*, ut ejusdem beneficii ordinandus habeat pacificam possessionem; non enim sufficit nominatio, præsentatio, electio, aut etiam institutio, sed debet esse inductus in possessionem, & quidem pacificam; quæ talis esse censetur, quando circa eam nulla est lis, vel controversia juris, vel facti, in iudicio, vel extra. Felinus in cap. Cum Joannes num. 33. de *Fide Instrum.* Ideòque lite extante ab oratione est abstinendum, sive lis sit super proprietate beneficii, sive super sola possessione. Barbosa d. alleg. 19. num. 19. Jordanus d. tit. 6. num. 304. § 305. ubi excipit litem, quæ concerneret tantummodò aliquod particulare prædium beneficii pacificè possessi; tunc enim non impediretur ordinatio beneficiarii, dummodò bona non litigiosa, quæ superflunt, sufficiant ad ejus congruam sustentationem. Glossa in cap. Commissa de Elect. in 6. Verb. Pacificam. Item Glossa final in cap. Si tibi concessio. De Præb. in 6. Tertium requisitum est, ut prædictum beneficium, vel capellania sit sufficiens ad alimentationem Subdiaconi ordinandi. Garzias de *Benefic. part. 2. cap. 5. à num. 107.* § seqq. Diaz in *Praxi Crimin. cap. 18. num. 4.* Sufficietia autem determinatio non est à jure taxata, sed relinquitur arbitrio Episcopi, ut respondit Sac. Congregatio apud Parisium d. libr. 2. qu. 6. num. 14. & Garziam d. cap. 5. num. 112. in quo quidem arbitrio formando, attendenda est consuetudo regionis; sed An hæc æqualiter procedat in Clericis ordinariæ conditionis, ac in nobilibus, & qualificatis? Dissensio est inter DD. quos pro utraque opinione citat Jordanus 12. d. libr. 3. tit. 6. num. 296. § seqq. ubi satis esse, ait, servare id, quod ordinariè servatur. Ego autem, pace tanti Viri, contrarium dicendum censeo, quia in persona Nobili, vel graduata opus est majori Summa ad ejus decentem, honestamque sustentationem; nam opus habet majori famulatu, hospitalitate, vestitu, & similibus convenientiis, à quibus Clerici ordinariæ conditionis possunt abstinere, non autem Nobiles, vel graduati. Quare hanc opinionem tenet Garzias d. part. 2. cap. 5. num. 115. & Ignatius in addit. ad Diaz. d. cap. 18. num. 4. necnon Salmanticenses in d. tract. 8. cap. 6. num. 67. & novissimè Pignatellus tom. 9. Consult. 168. num. 33. Quartum requisitum est, ut hujusmodi beneficium, quod Subdiaconatus ordini deservivit pro titulo, renunciari non possit, nisi facta expressa mentione, quod renuncians ad illius titulum fuerit ordinatus, & quod resignans habeat, unde commodè sustentari possit, juxta Decretum ipsius Sac. Concilii Tridentini d. sess. 21. cap. 2. & concordem omnium DD. assertionem, quos cumulat Jordanus d. tit. 6. num. 321. & Rotam Romanam relatum à Barbosa d. alleg. 19. num. 34. cujus vigore, in Tyrocinio

Advocati Ecclesiastici mei ipsius, quinquaginta ab hinc annis, in hac Curia Episcopali Patavina, defendi & manuteneri obtinui in possessione Beneficii Curati Villæ Cortelatae Senem Parochum, qui flens meum imploraverat patrocinium, adversus quemdam Presbyterum Estensem, à quo malis artibus extortum fuerat mandatum Procuræ pro libera resignatione illius non tenuis beneficii. Expedita erat Romæ littera resignationis, & pro earum executione præsentata coram Vicario Generali Marco Marchiano Abbate executore Apostolico, quas ego impugnavi, cum repererim, prædictum Senem fuisse promotum ad Sacros Ordines ad titulum illius beneficii, de qua ordinatione nihil dictum fuerat in resignatione; quæ propterea fuit declarata nulla, ac resignatorius licentiatum cum condemnatione expensarum juxta meritum ejus indebita operationis.

Quærent ulterius DD. an Subdiaconus possit ordinari ad titulum Coadjutoria? Et respondent affirmativè, si in ea sit assignata congrua portio fructuum pro suo labore, ac residentia. Garzias d. part. 5. cap. 2. num. 132. Barbosa d. allegat. 19. num. 30. Vivianus de *Jure patr. lib. 5. cap. 1. num. 88.* & Jordanus d. libr. 3. tit. 6. num. 315. prout etiam ad titulum quotidianarum distributionum, quando certæ sunt, secus autem si dependeant ab elemosynis, aut aliis emolumentis incertis. Sacra Congregatio quam refert Jordanus ubi proxime num. 317. & Pignatellus d. tom. 9. Consult. 168. num. 34. & ibi Rota coram Comitolo Decif. 70. num. 14. Sed utrùm beneficio insufficienti possit jungi aliqua pars Patrimonii, quæ reddat illud sufficiens, & sic ad illius titulum ordinari? Affirmativè respondit Sacra Congregatio, quam refert Garzias d. part. 2. cap. 5. num. 111. e ratione, quia non curatur de modo, quando haberi potest effectus, cumque ex duobus de per se insufficientibus, sed unitis sufficientiam causantibus possit Subdiaconus honestè vivere, poterit ad talem titulum ordinari. Jordanus d. tit. 6. num. 316.

Pensio est alter Titulus canonicus, ad quem Subdiaconus potest ordinari, dummodò sit sufficiens quo ad annuam summam, vel respectu consuetudinis regionis, vel qualitatis Pensionarii ad arbitrium Episcopi, ut dictum est de sufficientia beneficii; & dummodò sit perpetua, idest concessa per Papam; quia extra controversiam est, quod Episcopi non possunt imponere Pensiones perpetuas super beneficiis, nec aggravare beneficium, & successores in ipsum, sed tantum Pensiones temporales, duraturas, donec duret in beneficio beneficiarius ille, quem Episcopi voluerint gravare ad solvendam Pensionem alicui Clerico ob justam causam Abbas in cap. Conquerente num. 5. de Clericis non resid. Gigas de Pensionib. q. 6. à num. 2. § seqq. Garzias de *benefic. part. 1. cap. 5. § 2. à num. 295.* Jordanus tom. 2. lib. 9. tit. 1. num. 489. ubi innumeros DD. & Rotæ Decisiones congerit; quibus novissimè ad stipulatur Tondut in tract. de Pensionib. cap. 1. per tot. In praxi tamen rarissimè ordinantur Clerici ad titulum Pensionis Ecclesiasticæ quia pauci sunt beneficiarii, qui promptè eas solvant; permulti autem qui litigiis, & cavillationibus pensiones involvant, ac eas solvere detrectant, ut didici in hac Curia Episcopali, & dum Advocati, & dum Audi-

Auditoris, ac Vicarii Generalis munus exercerem. Hic autem recensendus venit eximie ætus charitatis Eminentissimi, ac Reverendissimi Gregorii Cardinalis Barbadici Episcopi Patavini, quondam Heri mei Venerabilis, qui volens promovere ad Sacrum Subdiaconatus Ordinem Clericum pauperem, quem in Episcopio alebat, & deputaverat tum ad legendum in Mensa, tum ad registrandum relationes Scholarum Doctrinæ Christianæ, numerum operatorum, ac discipulorum, qui singulis Dominicis diebus ad eam convenerant explicandam respectivè, ac discendam, e continentibus; & quæ à trecentis & ultra Parochis totius hujus Diocesis menstruatim ad Eminentiam suam transmittentur, (quo in officio legendi, ac registrandi prædictus Clericus erat diligens, & assiduus) Pensionem annuam Ducatorum quadraginta, prævio Summi Pontificis assensu, imposuit super fructibus Abbatie Sanctæ Mariæ de Busco, quem Eminentia sua in commendam tenebat; & litteras Apostolicas pro eadem Pensione suis expensis expeditas consignavit antedicto pauperi Clerico dicens: Accipe titulum, ut promovearis ad Ordines Sacros, Pensionem scilicet à me mihi impositam super mea Abbatia. Hanc enim certus sum, quod promptè exiges à me; non etiam ab alio, si super alio beneficio ad tui favorem illam imposuissim. Sed hæc obiter in laudem, reverentiam, & gloriam tanti Præfatis.

Similitudinem cum Pensionibus Ecclesiasticis habent Præstimonialia, quæ sunt in usu apud Hispanos; & dicuntur esse certi redditus abstracti ex redditibus beneficiorum, juvenibus concessi, ut studiis vacare possint, ut notant Salmanticenses d. tract. 8. cap. 6. num. 69. & Gonzalez ad Reg. 8. Cancell. gloss. §. 6. 2. num. 15. quæ deservire possunt pro titulo ad Ordines Sacros, quia conferuntur in perpetuum: nec possunt resignari, prout Pensiones non valent extinguere, vel aliis obligari, nisi ordinatus habeat aliundè honestam sustentationem, & licentia Episcopi interveniat, ut decernit Concilium Tridentinum in cit. sess. 21. cap. 2.

Patrimonium est tertia species Tituli, ad quem Subdiaconi promoventur ad Sacros Ordines; consistit autem in possessione temporarium introituum, qui annuatim exigantur; & sufficiant ad vitam ordinati sustentandam. Garzias d. p. 2. cap. 5. num. 74. & 75. Jordanus d. lib. 3. tit. 6. num. 323. & 324. atque Salmanticenses d. tract. 8. cap. 6. num. 76. & 77. dicentes, quod hoc Patrimonium debet esse certum, fundatum in re immobili, ac frugifera, pacifice possessum, ære alieno non onustum, nec alteri hypothecatum; ac illius quantitatis, quam requirit usus regionis, quæ in hac Diocesi Patavina ex Synodalibus Constitutionibus quondam Illustrissimi, ac Reverendissimi Marci Cornelii Sanctissimi Antistitis de Anno 1620. esse debet Ducatorum Venetorum quadraginta L. 6. 4. pro Ducaro; quæ summa etsi rigorosè loquendo non sufficiat ad victum, & vestitum unius Clerici, nihilominus prælaudatus Eminentissimus ac Reverendissimus Cardinalis Barbadicus Episcopus Successor, in sua Synodo Anni 1670. noluit eam augere, misertus paupertati

hujus Urbis incolarum, ne magis difficilem faceret viam ad vitam Ecclesiasticam iis, qui mediocrem habent bonorum fortunam. Igitur non habens beneficium Ecclesiasticum, neque Præstimonium, aut Pensionem, poterit ad Sacros Ordines ascendere ad titulum Patrimonii, si sibi realiter cum supradictis requisitis assignetur vel à parentibus in primo, aut secundo gradu tantum, juxta Synodum Patavinam prædicti Anni 1620. vel etiam ab extraneo donatum, Episcopo consentiente; & hæc assignatio est præcisè necessaria, etiamsi quis haberet Patrem divitem, vel facultatem locupletem, ut notant omnes DD. Parisius de Resignat. lib. 2. q. 6. à num. 22. & segg. Garzias d. part. 2. cap. 5. num. 77. Jordanus d. lib. 3. tit. 6. n. 333. & Salmanticenses d. cap. 6. num. 77.

Plura verò sunt quæ sita, quæ faciunt Theologi, ac Canonistæ circa hujusmodi Tituli Patrimonialis constitutionem; quorum duo tantum, brevitatis gratia, hic referam, cætera apud DD. & præcipue apud Parisium, Garziam, Barbosa, Jordanum, ac Salmanticenses locis supradictis videnda relinquens. Unum est, an Subdiaconus, qui decepit Episcopum, & proposuit eidem Patrimonium fictum, falsum, aereum, vel factum cum præcedenti promissione, de eo renunciando, vel fructibus non petendis, incurrat suspensionem in cap. Neminem, & in cap. Sanctorum, dist. 70. inflictam, & Episcopus teneatur alere eundem Subdiaconum juxta cap. Si Episcopus, & cap. Secundum Apostolum. De Præbend. atque Concilium Tridentinum in præd. sess. 22. cap. 2. ubi si fuerit contraveniens cap. 2. dicit, se innovare pœnas Sacrorum Canonum? Concorditer respondent DD. quod, ubi Episcopus non fuit in culpa, qui adhibuit omnem diligentiam, & à nimia ordinari malitia fuit deceptus, non est obligatus alere ordinatum, sed imò eum debet severe, ac rigorosè punire. Philibertus de Ordine cap. 7. diff. 5. Sanchez de Matrim. lib. 6. disp. 32. n. 8. Avila, Corduba, & alii apud Salmanticenses d. tract. 8. de Sacram. Ord. cap. 6. num. 82. Quo verò ad ipsum ordinatum, discordes sunt DD. quo ad pœnam, etsi concordent quo ad culpam, dicentes omnes, quod peccavit mortaliter transgrediendo decretum Tridentini Concilii, & decipiendo suum Superiorem. Quo verò ad pœnam, atque suspensionem à Divinis aliqui faciunt eum immunem, quando realiter factum fuit Patrimonium, etsi cum promissione præcedenti, vel illud renunciandi, vel fructus non petendi; quia (inquiunt) hæc promissio est irrita ipso jure, & constitutio Patrimonii subsistit. Alii verò putant, Patrimonium non subsistere, & servandam esse promissionem factam constituenti, de eo renunciando, vel non petendo, & idcirco ordinatum incurrare suspensionem, & multò magis, si bona nominata pro Patrimonio non essent in rerum natura, sed conficta, & falsa, ut latius differunt DD. quos allegant Salmanticenses in cit. tract. 8. cap. 6. à n. 80. & segg. & multò plures pro utraque opinione apud Dianam part. 2. tract. 16. resol. 5. nec non par. 3. tract. 4. resol. 184. ac etiam part. 5. tract. 10. resol. 50. Quæ omnes nunc reperiuntur unitæ simul in Diana Coordinato tom. 5. tract. 3. resol. 48. 49. & 50. qui-

30. quibus ego addo Jordanum *d. lib. 3. tit. 6. num. 353. cum seqq.* & Fagnanum *in cap. Cum secundum, num. 68. § 69. de Præbend.* nec non Pignatellum modernum Auctorem pro affirmativa, & negativa scribentem *tom. 5. Consult. 77. per totam*; sed præcipue *num. 29.* quos Auctores, his casibus occurrentibus, poterit Confessarius, aut Judex consulere; ait enim Diana præcitatus, quoddam frequenter accidunt? etsi in hac Patavina Diocesi, in qua per annos 30. & ultra Judex fui ad Patrimonia Clericorum approbanda specialiter Depuratus, nulla fictio, aut falsitas occurrit; attamen me rigorosum in examinandis scripturis eorundem Patrimoniorum, & in petendis cautionibus pro ipsorum securitate, omnes vocitabant.

Alterum Dubium, & quidem famosum est, An Ordinatus in Sacris ad titulum Patrimonii; (idem est de Beneficio, aut Pensione) si postea alibi acquirat bona, vel beneficium sufficiens ad sui ipsius honestam sustentationem, possit de per se renunciare Patrimonium sine licentia Episcopi? ingens est numerus DD. qui negant, & DD. qui affirmant, quos cumulat Jordanus *d. lib. 3. tit. 6. num. 342. § 343.* ubi ipse tenet, esse necessariam Episcopi licentiam ob plures rationes canonicas, & politicas ibi consideratas. Sed absque illa valide, & licite fieri posse prædictam renunciationem docent Azor. *part. 2. lib. 3. cap. 4. q. 3. Molfesius tract. 2. cap. 18. num. 31.* atque Garzias *de benefic. part. 2. cap. 5. n. 186.* eam adducentes rationem, quia Concilium Tridentinum *d. sess. 21. cap. 2.* ait, quod Patrimonium, aut censu sine licentia Episcopi alienari, extingui, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint. At illa dictio Donec est restrictiva temporis, habetque naturam suspensivam, donec aliud emergat. Ergo dato beneficio, vel aliis bonis sufficientibus ad sustentationem Clerici, poterit Patrimonium suum alienare absque licentia Episcopi. In hoc opinionum conflictu Sacra Congregatio stat pro negativa, quia in una Aquilana die 24. Februarii 1662. respondit, renunciationem Patrimonii etiam post obtentum beneficium sufficiens, absque licentia Episcopi non valere, prout refert Pignatellus *tom. 1. Consult. 303.* Pro affirmativa militat praxis in nostris regionibus, nullus enim requirit Episcopalem licentiam; sed de Patrimonio disponit, quando beneficium, vel alia sufficientia bona acquisivit, forsitan quia ferè in omnibus instrumentis Patrimoniorum inseritur hæc clausula; ut quodcumque Clericus ille aliunde habuerit, unde honestè vivere possit, Patrimonium cesset, & ad constituentem illud revertatur. Quidquid sit, Episcopi post Ordinato Clericos, nihil cogitant de eis; ac sibi magnum quid fecisse arbitrantur, si super sufficientia Patrimonii informationes acceperint, antequam illos ordinent in Sacris.

Sed dicet aliquis, alumnus Seminarii potestne Ordinari in Sacris ad titulum Mensæ Seminarii? Responder Jordanus *d. lib. 3. tit. 6. n. 310.* quoddam, si essent unita beneficia eidem Seminario ad hunc effectum, posset ordinari, aliàs non, quia Seminaria instituta sunt, & dotata ad alendos Clericos *Tom. II. Lib. V.*

dos Magistros, Rectores, ac alios ministros, qui Clericos doceant scientias, ac eosdem Clericos, donec eas didicerint, non ut eos in perpetuum alimentent. Porro Seminarium Patavinum hanc potestatem assecutus est ab heroica Pietate prælaudati Eminentissimi ac Reverendissimi Gregorii Cardinalis Barbadici Antistitis, qui cum esset Romæ Anno 1670. a Summo Pontifice Clemente Decimo obtinuit licentiam uniendi in perpetuum Patavino Seminario Abbatiam Montis Crucium, & Prioratuum S. Andreae de Cortarodulo Paduanæ Diocesis, quorum beneficiorum (duorum millium Ducatorum summam circiter annuatim reddentium) Eminentia sua erat Commendararius, ac possessor; & hoc ad effectum ut ex prædictis annuis redditibus Clerici pauperes Alumni ejusdem sui Seminarii ad Sacros Ordines possent promoveri, & ex eis alimentari donec de competenti beneficio Ecclesiastico providerentur; & interim inservirent, vel docendo alios Clericos scientias in scholis ipsius Seminarii; vel animabus Patavinæ Diocesis Sacramenta, ac Verbum Dei, prout opus esset, ad nutum Antistitis ministrando. Mihi Eminentia sua, tunc suo Auditori, expeditionem Litterarum Apostolicarum commisit super prædicta unionem, quam, Deo dante, feliciter complèvi dicto Anno 1670. summa cum admiratione generosæ, ac eximie charitatis prædicti Sanctæ memoriæ Eminentiss. Præfulis, ac Heri mei; cujus pietatis fructus nunc Diocesis Patavina recepit lætatur, & lætabunda possidet.

Uterius si quis petat, Utrum Clerici adscripti alicui Ecclesiæ Collegiæ possint Ordinari in Sacris ad titulum elemosynarum, quæ tamen certò veniant ex largitate fidelium? Respondet affirmativè Ugolinus, *de Offic. Episc. cap. 26. §. 8. num. 6.* Barbosa *eod. tract. alleg. 19. num. 26.* & Jordanus *d. lib. 3. tit. 6. num. 312.* sed cum duabus conditionibus; una, quoddam adscriptio sit perpetua, non ad tempus; alia, ut obtineatur assensus Summi Pontificis; prout obtentus fuit Anno 1592. per Patriarcham Venetiarum à Sixto Papa V. pro Clericis inclytæ Civitatis illius, ut constat ex Breve Pontificio, quod ponit Jordanus *ibid. num. 313.*

Professio Religiosa, seu Votum solenne paupertatis emissum dicitur quartus Titulus, ad quem Regulares ordinantur in Sacris; ipsi enim non comprehenduntur in *cit. cap. 2. sess. 21. Conc. Trid.* nec eget beneficio, pensione, aut patrimonio, ut declaravit S. Pius V. *in cit. sua Const. 75.* incipien. *Romanus Pontifex*, & scribit Lezana *in Summa tom. 1. cap. 14. num. 10.* nec non in *tom. 4. num. 17.* ubi advertit, quoddam si Regularis sciat, suam Professionem irritam esse, & faciat, se promoveri ad Ordines Sacros ad Titulum paupertatis, peccat mortaliter, & incurrit pœnam latam contra Clericos sæculares ordinatos sine Titulo, quia re vera talis Regularis secularis est, & debet habere vel Beneficium, vel Pensionem, vel Patrimonium, ut ritè, ac rectè ordinetur in Sacris. Portellus *in Dubiis Regular. Verb. Ordines Sacri num. 8.* Hieronym. Rodriguez *in Compend. QQ. Regular. Resolut. 106. num. 25.* atque Bordonus *Resol. 8. num. 32.* & ulterius

- 33 ulterius prædictus Regularis afficitur pœna suspensionis lata per Pium II. in sua Bulla VII. anni 1461. incipien. *Cum ex Sacrorum* &c. contra suscipientes Sacros Ordines absque legitimis Dimissoriis; iste enim non ordinatur cum Dimissoriis legitimis, quia non sunt concessæ à legitimo Superiore Regulari, cum Prælatus Monasterii non sit vere Prælatus respectu invalide professi, ut notat Bordonus d. Resol. 8. num. 32. & Lezana d. tom. 4. num. 17. inferens ex hoc, quod incurrit etiam in irregularitatem, si cum dicta suspensione celebraverit, dispensabilem à solo Papa juxta antedictam Bullam 75. S. Pii V. prout declaravit tum S. Congregatio apud Garziam d. part. 2. cap. 5. num. 11. tum Rota in una Urgellen. Canonizatus 3. Martii 1595. coram Blanchetto, quam ponit ibi Garzias, ac Sanctarellus Var. Resol. q. 49. n. 10. Barbosa alleg. 19. num. 5. & Thesaurus de Pœnis Eccles. part. 2. Verb. Ordo. cap. 11. Excusant tamen omnes præfati Theologi Regularem ordinatum cum professione invalida in Sacris, si bona fide credebat, eam esse validam, vel sciens esse irritam ausus non fuisset eam manifestare ob aliquam gravissimam causam, timorem, damnum, vel scandalum; quo in casu consulendi sunt antedicti Auctores, ac etiam Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 37. num. 43. Illud autem est valde notabile, quod invalide professus suscipiens Ordines Sacros ad titulum professionis censetur eam tacite ratificare, ut respondit S. Congregatio in una Beneventana 20. Decembris 1619. apud eundem Lezanam d. tom. 4. Verb. Professio Regularis num. 4. à studio sis videndum. Si tamen obtineat Regularis, ut supra in Sacris ordinatus, declarari nullam suam professionem, debet sibi providere de Patrimonio, antequam celebret, & illius approbationem obtinere ab Ordinario, prout præcipiunt Judices Apostolici in sententia super nullitate Professionis; & ego pluries practicavi circa Patrimonia, ad approbandum mihi exhibita in Curia Episcopali à Regularibus, qui obtinuerant in Nunciatura Apostolica Veneniarum declarationem nullitatis suæ professionis; ex quibus sententiis deduco, non esse in viridi observantia
- 36 antedictam declarationem S. Congregationis, & circa eandem non leves considerari posse difficultates, siquidem Regularis inscius nullitatis suæ professionis si ordinetur in sacris, non videtur posse ratificare illam, quia nemo ratificat rem, quam ignorat; & è contra si ejusdem nullitatis scientiam habebat, nunquam posset, sententiam super eadem nullitate reportare, & de claustris exire; quod tamen frequenter fieri videmus. Sed & hæc obiter, non enim talis disputatio spectat ad præsentem Decisionem.

DECISIO XXIX.

ARGUMENTUM.

Supposita incontrovertibili existentia Ordinis Diaconatus, & quod ipse sit Sacramentum; Inquiritur, Quænam ejus sit Materia, & Forma? Referuntur Quinque opiniones diversæ, sed valde eruditæ: nec non eorum Auctores, ac Fundamenta, cum

objectionibus, quas sibi faciunt ad invicem. Concluditur, Materiam Diaconatus consistere tum in impositione manuum, tum in traditione Libri Evangeliorum; Formam vero in verbis, quæ in utraque Actione ab Episcopo proferuntur.

SUMMARIUM.

- 1 Diaconatus Ordo semper fuit in Ecclesia.
- 2 Episcopi nomen olim comprehendebat etiam Presbyteros.
- 3 S. Clementis Papæ, & Conciliorum testimonium de existentia Diaconorum.
- 4 Diaconatus Ordo est Sacramentum.
- 5 Diaconatus de Materia, & Forma opiniones quinque.
- 6 Manus impositio an sit materia Ordinis Diaconatus?
- 7 Apostoli per eam ordinarunt septem primos Diaconos.
- 8 Carthaginensis Conc. IV. Can. 4. declaratio, Et n. 35.
- 9 Gratia an conferatur in Diaconatu, per impositionem manus? Et n. 37.
- 10 Ritualia antiquissima quid dicant de materia Diaconatus? Et n. 16.
- 11 Evangeliorum libri traditio in Ordine Diaconatus antiquissima.
- 12 Monachi Cassinenses prædicant Fidem in Anglia Anno 596.
- 13 Scriptoribus antiquis incognita traditio Libri Evangeliorum in Ordine Diaconatus.
- 14 Durandus Episcopus fuit Urbis Aniciensis.
- 15 Diaconi ab initio Ecclesiæ Evangelium recitabant.
- 17 Aniciensis Civitas ubi sit? ac Bellovaci?
- 18 Carlomanus filius Regis Francia factus Clericus & Diaconus.
- 19 Orientalis Ecclesia ordinat Diaconos sola manuum impositione.
- 20 Gabrielis Metropolitæ Philadelphiæ dictum de Materia Ordinum.
- 21 Græcus Episcopus Rome alitur à Papa pro Ordinationibus Græcis.
- 22 Græci Ritus circa Eucharistiam approbati à Papa qui sunt?
- 23 Innocentii IV. Bulla quod Græci ordinent juxta Ritus Ecclesiæ Romanæ.
- 24 Diaconatus Materia est Libri Evangeliorum traditio.
- 25 Concilii Florentini Verba circa Materiam, & Formam Sacrorum Ordinum.
- 26 Pontificalis Romani Verba circa Ordinem Diaconatus.
- 27 Pontificale, ac Ceremoniale Romanum habent vim legis.
- 28 Cap. 1. de Sacram. non iteran. declaratio, & n. 39.